

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 13/17
Λουξεμβούργο, 14 Φεβρουαρίου 2017

Γνωμοδότηση 3/15

Η Συνθήκη του Μαρακές για την πρόσβαση ατόμων με προβλήματα όρασης σε δημοσιευμένα έργα μπορεί να συναφθεί από μόνη την Ένωση

Συγκεκριμένα, η συνθήκη αυτή ενδέχεται να επηρεάσει κοινούς κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προστασία του δικαιώματος του δημιουργού

Η Συνθήκη του Μαρακές¹ επιβάλλει στα συμβαλλόμενα μέρη την υποχρέωση να προβλέπουν στην εθνική τους νομοθεσία ότι ορισμένοι φορείς (ήτοι δημόσια ιδρύματα και οργανισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης, παιδαγωγικής κατάρτισης, προσαρμοσμένης ανάγνωσης ή πρόσβασης σε πληροφορίες) δύνανται, χωρίς την άδεια του φορέα του δικαιώματος του δημιουργού, να αναπαράγουν ή να διανέμουν σε μορφότυπο προσβάσιμο από άτομα τυφλά, άτομα με μειωμένη όραση ή με άλλα προβλήματα ανάγνωσης εντύπων (στο εξής: δικαιούχοι) αντίτυπα δημοσιευμένων έργων. Τα κράτη δύνανται επίσης να διευκολύνουν τη διασυνοριακή ανταλλαγή αντιτύπων σε προσβάσιμο μορφότυπο, επιτρέποντας ορισμένες μορφές εξαγωγής και εισαγωγής των αντιτύπων αυτών.

Το 2012 το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έλαβε μέρος, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις διαπραγματεύσεις που διεξήχθησαν στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΠΟΔΙ) για τη συνομολόγηση της Συνθήκης του Μαρακές. Η συνθήκη υιοθετήθηκε στις 27 Ιουνίου 2013. Εκτιμώντας ότι η Ένωση μπορούσε να συνάψει μόνη (χωρίς τη συμμετοχή των κρατών μελών) τη Συνθήκη του Μαρακές, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση απόφασης για τη σύναψη της συνθήκης, η οποία δεν εγκρίθηκε από το Συμβούλιο. Εν συνεχεία, με αίτησή της, η Επιτροπή ζήτησε από το Δικαστήριο να γνωμοδοτήσει επί του ζητήματος κατά πόσον η Συνθήκη του Μαρακές δύναται να συναφθεί αποκλειστικώς από την Ένωση ή αν, αντιθέτως, απαιτείται προς τούτο η συμμετοχή των κρατών μελών. Οκτώ κράτη μέλη, τα οποία θεωρούν ότι η Ένωση δεν έχει αποκλειστική αρμοδιότητα για τη σύναψη της συνθήκης στο σύνολό της και ότι, επομένως, η συμμετοχή τους είναι απαραίτητη, έλαβαν μέρος στη διαδικασία γνωμοδότησης².

Με τη σημερινή γνωμοδότησή του το Δικαστήριο εξετάζει αν η Συνθήκη του Μαρακές συνδέεται με την κοινή εμπορική πολιτική η οποία, δυνάμει της Συνθήκης ΛΕΕ, εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης. Το Δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι **η συνθήκη δεν εμπίπτει στον τομέα της κοινής εμπορικής πολιτικής**. Συγκεκριμένα, αφενός, σκοπός της Συνθήκης του Μαρακές δεν είναι η προώθηση, η διευκόλυνση ή η ρύθμιση του διεθνούς εμπορίου αντιτύπων σε προσβάσιμο μορφότυπο, αλλά η βελτίωση της κατάστασης των δικαιούχων, μέσω της διευκόλυνσης, με διάφορα μέσα, της πρόσβασης των ατόμων αυτών σε δημοσιευμένα έργα. Αφετέρου, οι διασυνοριακές ανταλλαγές αντιτύπων σε προσβάσιμο μορφότυπο, στις οποίες προσβλέπει η Συνθήκη του Μαρακές, δεν μπορούν να εξομοιωθούν με διεθνείς συναλλαγές οι οποίες πραγματοποιούνται από συνήθεις επιχειρηματίες για εμπορικούς σκοπούς (δεδομένου ότι οι ανταλλαγές αυτές πραγματοποιούνται μόνο μεταξύ δημοσίων ιδρυμάτων ή οργανισμών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα υπό τους όρους που προσδιορίζονται από τη συνθήκη και οι εξαγωγές και εισαγωγές προορίζονται αποκλειστικώς για τους δικαιούχους).

¹ Συνθήκη του Μαρακές για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε δημοσιευμένα έργα για τα άτομα που είναι τυφλά, τα άτομα με μειωμένη όραση ή με πρόβλημα ανάγνωσης εντύπων με άλλο τρόπο.

² Πρόκειται για τη Φινλανδία, τη Γαλλία, την Ουγγαρία, την Ιταλία, τη Λιθουανία, την Τσεχική Δημοκρατία, τη Ρουμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει εν συνεχεία ότι η Ένωση έχει επίσης αποκλειστική αρμοδιότητα στην περίπτωση κατά την οποία η σύναψη διεθνούς συμφωνίας ενδέχεται να επηρεάσει «κοινούς κανόνες» ή να μεταβάλει την εμβέλειά τους. Το Δικαστήριο εξετάζει επομένως αν στην περίπτωση της Συνθήκης του Μαρακές υφίσταται τέτοιο ενδεχόμενο.

Συναφώς, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η οδηγία της Ένωσης για το δικαίωμα του δημιουργού³ παρέχει στα κράτη μέλη που το επιθυμούν την ευχέρεια να προβλέπουν εξαίρεση ή περιορισμό των δικαιωμάτων αναπαραγωγής και παρουσίασης στο κοινό υπέρ των ατόμων με αναπηρία. Επομένως, η εξαίρεση ή ο περιορισμός που προβλέπεται από τη Συνθήκη του Μαρακές θα πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή στο πλαίσιο του εναρμονισθέντος με την οδηγία τομέα. Το αυτό ισχύει για τα προβλεπόμενα από την εν λόγω συνθήκη καθεστώτα εξαγωγής και εισαγωγής, στον βαθμό κατά τον οποίο έχουν ως αντικείμενο να επιτρέπουν την παρουσίαση στο κοινό ή τη διανομή, στην επικράτεια συμβαλλόμενου μέρους, αντιτύπων σε προσβάσιμο μορφότυπο δημοσιευμένων σε άλλο συμβαλλόμενο μέρος χωρίς να ζητείται η συναίνεση των φορέων των δικαιωμάτων. Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο τονίζει ότι, μολονότι τα κράτη μέλη διαθέτουν, δυνάμει της οδηγίας, την ευχέρεια να προβλέπουν τέτοια εξαίρεση ή τέτοιον περιορισμό, πρόκειται για ευχέρεια παρεχόμενη από τον νομοθέτη της Ένωσης η οποία οριοθετείται αυστηρώς από τις διάφορες επιταγές του δικαίου της Ένωσης.

Το Δικαστήριο επισημαίνει επίσης ότι, εν αντιθέσει προς την οδηγία, η Συνθήκη του Μαρακές προβλέπει υποχρέωση (και όχι απλή δυνατότητα) εισαγωγής τέτοιας εξαίρεσης ή τέτοιου περιορισμού υπέρ των ατόμων με αναπηρία.

Επομένως, το σύνολο των προβλεπόμενων από τη Συνθήκη του Μαρακές υποχρεώσεων άπτεται τομέα ο οποίος καλύπτεται ήδη εν πολλοίς από «κοινούς κανόνες της Ένωσης», η δε σύναψη της εν λόγω συνθήκης ενδέχεται να επηρεάσει τους κανόνες αυτούς ή να μεταβάλει την εμβέλειά τους.

Εφόσον η σύναψη της Συνθήκης του Μαρακές ενδέχεται να επηρεάσει την οδηγία για το δικαίωμα του δημιουργού ή να μεταβάλει την εμβέλειά της, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι η Ένωση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα και ότι η συνθήκη μπορεί να συναφθεί από μόνη την Ένωση, χωρίς τη συμμετοχή των κρατών μελών.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή δύνανται να ζητήσουν τη γνωμοδότηση του Δικαστηρίου επί της συμβατότητας σχεδιαζόμενης συμφωνίας με τις Συνθήκες. Σε περίπτωση αρνητικής γνωμοδοτήσεως του Δικαστηρίου, η σχεδιαζόμενη συμφωνία δεν δύναται να τεθεί σε ισχύ παρά μόνον κατόπιν τροποποιήσεως της ή κατόπιν αναθεωρήσεως των Συνθηκών.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της γνωμοδοτήσεως είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο CURIA

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

---

³ Οδηγία 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ 2001, L 167, σ. 10).